

KRYTERIA SUKCESU NA LEKCJACH PRZYRODY W KLASIE IV

Zakres	Cel w języku ucznia	Kryteria sukcesu		
Poznajemy warsztat przyrodnika	Znam składniki przyrody Wiem jak poznawać przyrodę Znam przyrządy i pomoce przyrodnika Umiem określać kierunki geograficzne	☐ Wymieniam składniki ożywione przyrody. ☐ Wymieniam składniki nieożywione przyrody. ☐ Podaję definicję przyrody. ☐ Wymieniam zmysły człowieka. ☐ Znam narządy zmysłów człowieka. ☐ Wiem, jakie przyrządy służą do obserwacji w terenie i co można nimi obserwować. ☐ Wiem, co to jest obserwacja przyrody. ☐ Umiem wskazać różnice pomiędzy eksperymentem a doświadczeniem. ☐ Podaję definicję widnokładu. ☐ Wiem, co wyznacza się na widnokładzie. ☐ Wymieniam nazwy kierunków geograficznych w języku polskim i		

		angielskim. ☐ Wiem jak działa kompas. ☐ Umiem wyznaczyć kierunek północny za pomocą gnomonu			
Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze	Znam substancje wokół nas Wiem, że woda występuje w trzech stanach skupienia Znam składniki pogody	☐ Wiem, że substancje mogą być w stanie skupienia stałym, gazowym lub ciekłym. ☐ Znam przykłady substancji w różnych stanach skupienia. ☐ Wymieniam charakterystyczne cechy substancji stałych, gazowych i ciekłych. ☐ Wiem, w jakich stanach skupienia występuje woda. ☐ Znam budowę termometru cieczowego i umiem odczytywać z niego temperaturę. ☐ Znam przemiany stanów skupienia wody, czyli wiem, jak woda zmienia się pod wpływem temperatury i jak nazywają się te przemiany. ☐ Wiem, co to jest pogoda. ☐ Umiem wymienić składniki pogody i o nich opowiedzieć.			

		☐ Potrafię podać przykłady opadów i osadów atmosferycznych. ☐ Znam nazwy kierunków wiatrów. ☐ Znam urządzenia, którymi mierzymy składniki pogody i jednostki, w których podaje się wyniki pomiarów oraz ich skróty. ☐ Umieję odczytywać mapę z prognozą pogody. ☐ Znam trasę „wędrowki” Słońca po niebie i trzy najważniejsze momenty tej „wędrowki”. ☐ Wiem, jak wraz ze zmianą położenia Słońca nad widnokretem zmienia się długość cieni. ☐ Wiem, jakie są w Polsce kalendarzowe pory roku, daty ich rozpoczynania i cechy charakterystyczne.			
Poznajemy świat organizmów	Wiem , że organizmy mają wspólne cechy Wiem ,że organizmy różnią się sposobem odżywiania Znam rośliny i zwierzęta	☐ Wiem, co to jest komórka. ☐ Podaję przykłady organizmów jednokomórkowe i wielokomórkowe ☐ Wymieniam poziomy budowy organizmu wielokomórkowego			

	występujące wokół nas	zaczynając od komórki a kończąc na organizmie. □ Wymieniam czynności życiowe organizmów. □ Wiem, co to są organizmy samożywne. □ Wiem, na czym polega proces – fotosynteza. □ Wiem, co to są organizmy cudzożywne i skąd pobierają energię. □ Potrafię podać przykłady zwierząt roślinożernych, mięsożernych i wszystkożernych. □ Wyjaśniam, co to jest drapieżnik i pasożyt. □ Wiem, co to jest łańcuch pokarmowy. □ Wymieniam ogniwa. łańcucha pokarmowego □ Podaję przykłady producentów, konsumentów, reducentów i destrucentów. □ Wiem jaką rolę pełnią destruenci. □ Podaję przykłady roślin uprawianych w domu.			
--	-----------------------	---	--	--	--

		☐ Podaję przykłady zwierząt hodowanych			
Odkrywamy tajemnice ciała człowieka	Wiem jak jest zbudowany i jaka rolę pełni układ: oddechowy , nerwowy, szkieletowy, krwionośny , rozrodczy.	☐ Potrafię wymienić składniki pokarmowe i podać jaką pełnią funkcję w organizmie. ☐ Wymieniam elementy budowy układu pokarmowego człowieka. ☐ Podaję funkcje jakie pełni układ pokarmowy w ciele człowieka. ☐ Wiem, w których częściach tego układu odbywa się trawienie i wchłanianie pokarmu. ☐ Znam budowę układu krwionośnego człowieka. ☐ Wiem, że krew transportuje tlen i dwutlenek węgla. ☐ Potrafię wymienić zasady postępowania, aby mieć sprawny układ krwionośny. ☐ Znam budowę układu oddechowego człowieka. ☐ Wiem jak i gdzie przebiega wymiana gazowa w organizmie człowieka. ☐ Wiem jaką funkcję pełni układ	☐		

		oddechowy w ciele człowieka. ☐ Znam budowę układu ruchu (szkieletowego i mięśniowego) człowieka. ☐ Znam budowę układu nerwowego ☐ Wiem jakie są narządy zmysłu i jaką funkcję pełnią.			
Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy	Wiem co to jest krajobraz Znam formy terenu Znam wody słodkie i wody słone Obszary i obiekty chronione	☐ Rozpoznaję składniki przyrody ożywionej i nieożywionej w najbliższej okolicy szkoły. ☐ Wskazuję w terenie składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy. ☐ Rozpoznaję w terenie i nazywam składniki środowiska antropogenicznego i określám ich funkcje. ☐ Określam zależności między składnikami środowiska przyrodniczego i antropogenicznego. ☐ Rozróżniam rodzaje krajobrazu: naturalny i kulturowy.	☐		

		☐ Rozpoznaję główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy szkoły i miejscu zamieszkania - formy wypukłe i wklęsłe oraz równiny. ☐ Tworzę model pagórka i doliny rzecznej oraz wskazuję ich elementy. ☐ Rozpoznaję skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania. ☐ Wiem, jakie są składniki skał – minerały. ☐ Umiem dokonać podziału skał na lite, zwarte i luźne. ☐ Opisuję budowę gleby i jej znaczenie. ☐ Rozróżniam wody stojące i płynące, podaję ich nazwy. ☐ Wskazuję naturalne i sztuczne zbiorniki wodne. ☐ Wymieniam rodzaje wód słonych. ☐ Wymieniam rodzaje wód słodkich. ☐ Charakteryzuję współczesny krajobraz najbliższej okolicy. ☐ Opisuję dawny krajobraz najbliższej			
--	--	---	--	--	--

		okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii. ☐ Oceniam zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy. ☐ Wyjaśniam pochodzenie nazwy własnej miejscowości. ☐ Oceniam krajobraz pod względem jego piękna oraz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego „małej ojczyzny”. ☐ Znam sposoby ochrony obszarów cennych przyrodniczo. ☐ Wiem na czym polega ochrona całkowita i częściowa. ☐ Wskazuję miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy. ☐ Uzasadniam potrzebę ochrony obszarów cennych przyrodniczo. ☐ Wymieniam zasady zachowywania się na obszarze chronionym			
--	--	--	--	--	--

Odkrywamy tajemnice zdrowia	Wiem na czym polega zdrowy styl życia Znam choroby zakaźne i pasożytnicze Wiem jak unikać niebezpiecznych sytuacji w naszym otoczeniu Niebezpieczeństwa i pierwsza pomoc w domu Znam niebezpieczne zjawiska pogodowe i unikanie ich skutków	☐ Proponuję rodzaje wypoczynku. ☐ Określam zasady bezpieczeństwa podczas różnych rodzajów wypoczynku. ☐ Opisuję zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się) ☐ Wymieniam choroby zakaźne i pasożytnicze. ☐ Wiem, co je wywołuje. ☐ Opisuję drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka. ☐ Opisuję sposoby zapobiegania chorobom. ☐ Opisuję zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej). ☐ Podaję zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi. ☐ Rozpoznaję rośliny trujące oraz	☐	
------------------------------------	--	---	--------------------------	--

		zwierzęta jadowite i inne stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia. □ Prezentuję podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry. □ Rozpoznaję oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych oraz wyjaśniam ich znaczenie. □ Prezentuję podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry. □ Rozpoznaję pospolite grzyby jadalne i trujące. □ Opisuję znaczenie grzybów w przyrodzie i życiu człowieka. □ Wyjaśniam, co to są uzależnienia. □ Podaję ich przykłady i opisuję wpływ na organizm: dymu papierosowego, alkoholu, narkotyków. □ Uzasadniam, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych.			
--	--	---	--	--	--

		☐ Znam sposoby zachowań asertywnych, aby nie zostać uzależnionym.			
Orientujemy się w terenie	Wiem co to jest plan Wiem jak czytamy mapy Wiem jak się orientować w terenie	☐ Podaję różnice między planem a mapą. ☐ Rysuję plan różnych przedmiotów. ☐ Wykonuję i opisuję szkic okolicy szkoły. ☐ Odczytuję informacje z planu i mapy, posługując się legendą. ☐ Wskazuję na planie i mapie miejsce obserwacji i obiekty w najbliższym otoczeniu szkoły. ☐ Korzystam z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki.	☐		

**Odkrywamy
tajemnice
życia w
wodzie i na
lądzie**

- ☐ Określam warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody, temperatura).
- ☐ Wskazuję przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia.
- ☐ Wymieniam odcinki rzeki: bieg górny, bieg środkowy, bieg dolny.
- ☐ Rozpoznaję organizmy żyjące w rzece. Wskazuję przystosowania organizmów do życia w poszczególnych odcinkach rzeki.
- ☐ Wymieniam strefy życia w jeziorze: strefa przybrzeżna, strefa otwartej toni wodnej, strefa wód głębokich.
- ☐ Podaję czynniki warunkujące życie w poszczególnych strefach życia w jeziorze.
- ☐ Rozpoznaję organizmy żyjące w poszczególnych strefach życia w jeziorze.
- ☐ Wskazuję cechy charakterystyczne organizmów żyjących w poszczególnych strefach życia w jeziorze.

☐
☐

		☐ Wymieniam i opisuję czynniki warunkujące życie na lądzie. ☐ Wymieniam przystosowania organizmów do życia na lądzie ☐ Podaję nazwy warstw lasu i porównuję warunki abiotyczne w nich panujące. ☐ Wymieniam zasady właściwego zachowywania w lesie. ☐ Rozpoznaję pospolite grzyby jadalne i trujące. ☐ Opisuję znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka. ☐ Rozpoznaję podstawowe gatunki roślin i zwierząt, żyjących w lesie oraz przyporządkowuję je do odpowiednich warstw lasu. ☐ Rozpoznaję i nazywam drzewa liściaste i iglaste występujące w najbliższej okolicy szkoły po cechach budowy. ☐ Obserwuję i podaję nazwy typowych organizmów łąki. ☐ Podaję znaczenie łąk dla człowieka. ☐ Wiem, jakie są zagrożenia dla			
--	--	--	--	--	--

		organizmów łąkowych. ☐ Obserwuję i podaję nazwy typowych organizmów pola uprawnego (zboża, warzywa, rośliny oleiste). ☐ Podaję znaczenie pól dla człowieka.				
--	--	--	--	--	--	--